

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiin, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Román”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refusă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. or.
15 cr. rēadul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

La situațiune.

III.

De ce se tracteză?

De cestiunea pusă în discuțiune publică prin „Luminătorului”, carea este:

„Să cadă părțile despărțitoriu dintre noi și dintre factorii nostri supremi naționali”.

„O di, o unică di, cei din Blaș și din Sibiin, din Arad și din Oradea, din Lugoș și din Caransebeș (pentru-ce nu și cei din Gherla? Red.) să nu mai trăescă separați și isolați de oaltă. ci în solidaritate între sine și cu cealaltă intelegință a poporului să se lege pentru luptă, întru apărarea ce lui mai sacru și vital drept și tesaur, ce ni se atacă astăzi la uniți, mâne la neuniți!”

Credem, că nu este suflet de român, carele scie cugetă și carele vede deplorabila stare, la care am ajuns, de când s'a tras părțile despărțitoriu între noi și între „factorii nostri supremi naționali”, să nu dorască și să nu conlucre după puțință ca a cel „părte despărțitoriu” să cadă.

Ilusiunile nu mai au loc.

Esperința de un pătrariu de secol credem, că este de ajuns, ca cei ce se credeau destul de tari și de apți spre a conduce națiunea și fără succursul „popilor” să se convingă, că acel pas a fost foarte greșit, că noi, cari trăim într'un stat monarchico-aristocratic, nu ne putem lipsi de *autoritatea* prelaților nostri.

Nu mai cercăm: care a fost adevăratul motiv, ce a îndemnat pe inteligența laică în timpurile de mari ilusiuni, ca să se „emancipeze” de arhieriei? trebuie să constatăm însă, că de atunci am mers tot din rēu în mai rēu, până-ce am ajuns unde suntem astăzi, când, — n'avem ce nega, — noi un popor de aprōpe trei milioane de suflete, unde este vorbă de drepturi nu formăm nici un factor în stat, dar nici nu ne scim afirmă ca factor, și nu ponderăm nici măcar cât ponderază micul popor săses, carele nu numără nici 200,000 de suflete.

La vedere noi am creat arhieriei nostri o pozițiune mai comōdă prin aceea că i-am pus în scart în cele politice, și pōte că unora din ei le și mai convine această ticnă; în faptă însă ne-am nulificat pe noi, și i-am nulificat pe ei. Căci vocea noastră manifestată numai pe calea presei, fie ea cât de „lărmuitōre” nu trece praste pragurile noastre; ēr vocea arhieriei numai atunci pōte impune, dacă ea este spriginită de aderența turmei lor.

Să re uităm, ce influință are episcopatul romano-catholic în statul nostru? deși tōtă puterea lui asupra credincioșilor sei rădīmă numai în disciplină; pe când episcopatul nostru prin preoțiimea sa căsătorită are rădăcini în popor, are interese identice cu poporul, și chiar pentru aceea are și este chemată să aibă mai mare influință asupra poporului decât puternicul cler romano-catholic.

Asta trebuie să se scie și în cercurile deciderōte, și dacă acelea ar vedē un episcopat român, carele astăzi numără șapte persōne, între cari doi metropoliți, resolūt a apēră interesele biserice și poporului român în solidaritate, și ar scī, că acel episcopat este spriginit cu tōtă căldura și de inteligența laică a poporului român, — nu este cu puțință, ca lucrurile să rămână, cum sunt astăzi, când nici măcar atâta considerare nu este, ca în ministeriul de culte și instrucțiune publică, unde se provēd afacerile bisericesci și scolare ale ambelor confesiuni romānesci, și unde la început aveam un secretariu de stat, să avem cel puțin un funcționariu mai înalt român, carele să cunōscă referințele bisericilor și scōlelor romānesci.

Credem, că din cele premise nime nu va putē deduce alte consecuențe, decât că noi consimțim cu autorul articolului din „Luminătoriu” și că am sa lută cu entusiasm momentul, când ar dispārē părțile despărțitoriu dintre noi și dintre prelații bisericilor romānesci, precum și când ar cadē părțile despărțitoriu dintre *dēnsii* în afacerile naționale.

Incāt privesce pe cea dintāiu însă, ce ce a pus cestiunea pe tapet, trebuia să mērgă cu un pas mai departe, și să ne indice modul: Cum își închi puește dēnsul, că s'ar putē realiză idea salutară?

Și aci dīcem și noi ca „Tribuna”: „e lucru fōrte comod a cere ca episcopatul român să se unescă și să se pună în fruntea națiunei” dar, adaugem noi, — e lucru fōrte greu, a află puntea pe care se pōtă trece episcopatul în castrele „națiunei”, înțelegēnd sub „națiune” inteligența, carea de un șir lung de ani fără concursul episcopatului a creat situațiunea politică națională de astăzi a romānilor.

Dacă cerem noi ca episcopatul și în cele pur politice să se pună în fruntea națiunei și să mērgă solidar cu „cealaltă inteligență a poporului”, în prima linie noi „cealaltă inteligență a poporului” avem datorința să li-o facem posibilă această.

Să vorbim clar, dacă vom serios să ne lămurim, căci cu frase nu ajungem la scop.

Situațiunea politică de astăzi, bună, rea, cum este, a creat-o inteligența laică și preoțescă fără concursul episcopatului român.

La conferențele, cari au staverit programul național episcopatul n'a fost invitat, nici n'a participat. În privința concludeselor luate în acele conferențe episcopatul n'a fost consultat, nici în totalitatea sa, nici în parte, ba credem, că nu greșim, dacă dīcem, că conducōtorii adunārilor naționale cu intențiune au ignorat pe prelații bisericesci. Unii pentru ca să-i cruțe, alții pentru-că nu le convenia vederile cunoscute ale unora, ēr pe ale altora nu voiau să le cunōscă, ca să se nu se desilusi-oneze.

Cele mai multe puncte din programul staverit în adunările naționale, credem, că le pōte subscrie ori-care arhieriu român, este însă un punct, și acela este punct cardinal, mai cu sēmă pentru transilvāneni, pe carele după-cum cunōscem noi situațiunea, până când nu se va dechiară pozitiv că *da!* nu credem să-l subscrie nici unul din episcopii și metropoliții romāni, și acela este „pasivitatea”, sau abstenența dela alegerile dietale.

Este sciut, că metropolitul Șaguna, cât a trăit a fost „activist” și au fost activisti tōți cei din apropierea lui, din cari o parte sunt astăzi grupați în jurul „Tribunei.” Fiscalul seu consistorial, fie iertatul Borceia, apoi dd. Cristea, de Preda și alții în conferențele naționale de pe timpul acela luptau pe față pentru activitate, tot asemenea și vicariul de atunci și episcopul actual al Caransebeșului N. Popea.

Metropolitul nostru de astăzi chiar față de concludeselor conferențelor s'a manifestat pe față pentru activitate.

Tot asemenea episcopul Aradului I. Mețian. Metropolitul Blașului Dr. I. Vancea, ca în tōte faptele sale politice, personal nu scim să se fi dechiarat nici pentru pasivitate, nici pentru activitate — scim însă, că fiscalul seu consistorial — și acolo metropolitul e consistoriu, la conferența din 1881 și la cea din 1884 pe față a luptat așa dīcēnd singur contra tuturor, pentru activitate, și lumea credea, că dl avocat L. Csató dă espresiune voei metropolitului seu.

Episcopul Gherlei Dr. I. Szabó totdeuna a lucrat pe față pentru activitate.

Episcopul Orăzii: M. Pavel a votat în persōnă pentru deputatul din localitate ministrul-președinte C. Tisza și a participat la tōte bancheturile date în onōrea lui, în dominiul seu în Beinș a lucrat

FOIȚA.

Din literatura populară a Zarandului.

Colindele.

III. Colindă.

(Colectată în Brad.)

Susu-i roșiu curcubeu,
Hoi leri-mi Domne!*)
Nu-mi roșu curcubeu;
Ci-mi prânșesce Dumneșeu,
Când prânșia Domnul mai bine,
Grea poruncă le mai vine.
C'a tunat Iuda de'n raiu,
Ce-o fost rēu, tot a prădat,
Ce-o fost bun tot a luat.
Luat-o luna și lumina,
Și scaun de judecată
Și gălăta de botez.

Sta Dumneșeu și gândia,
Dup'aceea că mâna

*) Se repeteză la fie-care rēnd.

Și din graiu așa grăia:
D'alelei slugile mele,
Care din voi vi-ți află
Să vă bateți cu Iuda?

Vine Iuon Sântion
Și din graiu așa grăia:
Dă-mi Dōmne tunetul mie,
Să me bat eu cu Iuda!
Dumneșeu așa grăia:
Că fie nu și l'oiu dá,
Că esti tinēr buecel
Și ti-i vātēmă cu el
Vine Ila Mihailă
Și din graiu așa grăia:
Dă-mi Dōmne tunetul mie
Să me bat și io cu Iuda!
Dumneșeu așa grăia:
Că fie nu și l'oiu dá;
Că esci tinēr buecel
Și ti-i vātēmă cu el.
Vin' Ilie, Sânt Ilie
Și din graiu așa grăia:
Dă mi Dōmne tanetul mie
Să me bat eu cu Iuda!
Dumneșeu așa grăia:
Pōte fie și l'oiu dá,
Cred, că tu li scī purtă.

Și pe tin' te-oi invētă:
Tună rar, fulgeră des.
Când tună întâiași dată
'Mi tremură lumea tōtă.
Când tună d'a doua óră
Câmpi dalbi întunecară.
Când tună d'a treia óră
Codrii verđi se despicară.
Inchisorile-mi sária
Pe Dumneșeu clătina.
Dumneșeu așa grăia:
Ho! Ilie Sânt Ilie,
Să fi sēc pe jumătate!!
Casa tare mi-ai tunat,
De pe min' m'ai clătinat.
S'o inchinăm cu sănătate
La gazde la tōte.

IV. Colindă.

(Colectată în Brad.)

Eșit-or, Dōmne, eșit,
„Corindenii Dōmne!*)
Vēnător de-alui Pilat,
Sus în dél la codrii verđi,
Cu șoimiții sus în vēnt,

*) Să se repeteze la fie-care rēnd.

Cu ogarii pe pāmēt
Și umblară, cât umblară,
Intr'o di mare de vară
Și nimica nu vēnară.
Când fu cam de cătră séră,
Vēnat mândru, că-mi vāiră
Că-mi vāiră un vultur sur
Cu penele de aur,
Cu cloșul de petrii scumpe,
Cu unghile de argint
Vēnat grăbi de grăi:
Vēnători de-alui Pilat
Nu grābirāți pe vēnat!
Nu mi's fēră vēnātōre
Căci mi's Iuon Sântion!
Că am venit pe pāmēt
Să-mi botez un fiuș sânt.

La cea petró rēsturnată,
La cea cruce rădēmăță
Nu te poți apropiă
Șapte miluri de pāmēt
De sgomotul sfinților
De para făclilor
De fumul tāmăilor.

pentru alegerea deputatului de astăzi G. Végesső, ér la Ceica în locul lui Alesandru Roman a lăsat de s'a ales secretariul sau Silviu Rezei.

Episcopul Lugoșului Dr. V. Mihályi, încă a participat la alegeri, chiar fratele sau P. Mihályi este deputat.

Va se dică: în punctul cardinal al programului politic-național, astăzi pe bazele existente este imposibilă „unirea” episcopatului cu „cealaltă” inteligență a poporului” precum nu este posibilă unirea oleului cu apa.

A pretinde p. e. ca episcopatul român să se facă executorul unor concluse, cari s'au creat cu eschiderea lui, și precum dovedesc faptele, în parte contra vederilor lui, ar fi după părerea noastră un lucru copilăresc, nematur, și ne discutabil; precum nici episcopatul nu poate pretinde ca aceia, cari sunt încredințați cu executarea concluserilor conferenței naționale să devină perfidi față cu mandanții lor și să renunțe la împlinirea datorinței lor, acceptuând preste tot atitudinea politică a episcopatului.

Și una și alta ar vătămă pe un factor și ar fi în detrimentul demnității naționale a totalității românilor.

Fiind lucru afară de orice îndoială deci, că pe bazele existente această parte a datorințelor noastre nu se poate realiza, noi „cealaltă” inteligență a poporului”, cari am creat bazele actuale avem datoria să cercăm și să aflăm punctele de întâlnire, și dacă nu le aflăm astăzi, să le cercăm mâine și poimâine, până ce le vom afla, căci trebuie să le aflăm, dacă voim să trăim ca un corp național, ca un factor în stat.

Cel ce a slevat ideea, sau ori și cine, să vină să ne arete și modul realizării ei, după cum și l'închipuescă densusul, și noi bucuroși o vom discuta, ér până atunci să facem ce se poate.

Se poate adevărat, ca într-o cestiune importantă, poate cea mai importantă astăzi pentru noi, să fim una delavădică până la opincă, unit cu „neunit”, cu un cuvânt totă suflarea românească, și această este: *causa scolară* carea este și biserică și națională, și unde nu pot veni în conflict episcopii cu laicii nici uniți cu „neuniți”, căci interesele sunt identice și dela această atâră viitorul națiunii.

Vom continua.

Revista politică.

Bugetul ministrului de interne a fost primit din partea casei deputaților, așa precum a fost prezentat. Ansă la discușiuni mai vehemente a dat pozițiunea gendarmăriei.

Deputatul Ugron a slevat în general cestiunea și a accentuat, că ar fi bine ca gendarmăria să nu se ingereze la alegeri, preste tot, și să se mărginească nu mai la sfera de activitate, ce-i compete, fără a face abuz de putere. Deputatul Ocnei Sibiuului, dl Stef. Tisza, voind să apere guvernul și preste tot ținuta gendarmăriei, a declarat de utopii cele ce le a spus Ugron și provăcă pe vorbitorii să aducă casuri concrete.

Acastă provocare a alimentat focul de luptă al opozițiunii și d'odată se ridicară: Lukács, Polonyi, Kaas și a revenit éră și Ugron, cari toți aduc casuri concrete dela ultimele alegeri de deputați. În vorbirile lor au desfășurat o tristă iconă pe terenul administrațiunii și au accentuat nedreptățile, ce se fac jos și cari apoi află sprigin la cei de sus. —

Din incidentul unei circulare a ministrului român de agricultură, adresată proprietarilor, prin care le face cunoscut, că guvernului român i-a succedat a deschide esport pentru vitele din România în Italia și că o societate s'a și angajat să cumpere preste 20,000 capete, foile din România revin asupra convențiunii vamale cu monarchia noastră.

Din espunerile lor se vede, că nu se mai însufieșesc pentru încheerea convențiunii de-ore-ce motivul principal, ce îndemna pe România la încheerea convențiunii și pe care se rădima mai tare și ministrul de esterne era fără îndoială esportul vitelor din România în Austro-Ungaria.

„Românul” în primul sau articol, vorbind de această cestiune, dică între altele: Suntem convinși, că acest nou debușeu va aduce folose mari economiei naționale. Aceste folose vor fi și directe și indirecte. Nu se va mai dice peste Carpați, cum dicea mai acum doi ani dl Matlekovics dela Pesta, că România, dacă nu espórtă în Austro-Ungaria, n'are unde esposta într'altă parte și se va năbuși în prisosul ei de producțiune. —

Presa rusă revine asupra dezvoltărilor din România și organul „Le Nord” susține, ca întréga presă rusă, că influința străine a făcut să se nevinșe greutățile interne, cu care a avut să lupte L. Catargiu. Acest ministru n'a fost, „persona grata” la Viena. Acastă e și cauza, că n'a primit decretul de disolvare din mâna regelui. Ori-cum însă soluțiunea dată crizei ministeriale nu poate fi decât temporală, noul

cabinet va întâmpină acelea și greutăți ca și cel de mai înainte. Descomponerea parlamentarismului e vedită și tinera regalitate română, neavând destulă autoritate, e silită să țină semă de partide, și cu partidele trebuie să guverneze și regele. Așa e tare ușor să ajungă érăși la cărmă Ioan Bratianu, carele cochetéză cu puterile din centru, cu tóte, că e mic în România numărul acelora, cari ar dorí o apropiere mai intimă de Austria și de alianța triplă.

„Timpul”, organul guvernului, se grăbesce să desmînșcă espunerile organului rus, accentuând, că politica țerei o hotăresc interesele ei generale și ea nu se poate modifica, după-cum se schimbă ómenii veniți la cărmă statului. Sistemul constituțional nu dă pas înriuririlor de afară, cu atăta mai puțin s'ar puté imputá suveranului, că dá ascultare glasurilor străine. Nu-se dătoresce criza ministerială neinvovirei regelui la disolvare. Suveranul n'a refusat disolvarea, dar se cuvina negreșit — și acastă o susțineau și colegii dlui Catargiu — ca ea să fie justificată prin atitudinea ostilă a camerilor. Ultimele voturi probéză, că predominarea elementului conservatoriu n'a încetat, majoritatea o are cabinetul și mai mult nu voescă să cêră, căci el nu caută aprobarea órbă a actelor sale, nici nu fuge de discusiune. Tot în tonul acela vorbesce și „La revue de l'orient” susținând, că România numai direcțiune politică urméză, fie ea cărmuită de dnii Catargiu, Carp ori dl Ioan Bratianu. —

Decând cu visita țarului la Berlin par a se fi schimbat relațiunile între puterile centrale ale triplei alianțe. Unele foi germane au și indicat motivele, ér presa rusă și a fost schimbat pe un moment tonul espunerilor. Acastă a fost și cauza pentru-care cei din Paris au început a privi cu neîncredere la Petersburg și țarul s'a vedit necesitat a încredința chiar pe țarrevicul ce se linstéscă pe cei din Paris și să-i asigure de simpatiile Rusiei.

Cestiuni scolare.

(Încehere.)

Prezența monitoriului în o scólă e semn, că învățatoriul nu e punctual în ținerea prelegerei, că e comod, sau leneș, și nu se intereséză de progresul elevilor. Chiar din acest motiv, precum și din cele aduse mai sus, monitorii sunt de delăturat fără de nici o considerațiune.

Ajutorii aparent, ce ni-l prestau monitorii, nu poté se fie decât demoralizatoriu. Pot însă elevii a ne prestá ajutoriu însemnat în scólă, parte prin împlinirea unor lucruri de natură administrativă, parte prin instruirea și ajutorarea mutuală în instrucciune.

Acést ajutoriu nu poté avé decât o influință binefăcătoare asupra disciplinei elevilor.

Sunt anume unele lucruri în scólă, la cari e bine să ne folosim de elevi d. e. la curățirea tablei, a mesei și scaunului de prav, deschiderea ferestrelor între óre pentru aerisarea scólei, adunarea caetelor, în cari s'au scris ocupațiunile scolare s'au domestice împărțirea caetelor, adnotarea celor absenți etc.

Tóte aceste nu sunt a se lăsá întâmplării, și a-și perde învățatoriul timpul cu ele. Ar fi lucru greșit, ca intrând învățatoriul în scólă, pre un elev să l trimită să ude buretele, pe altul să stêrgă tabla. Aceste trebuie normate, și trebuie să se îndeplinescă cu precisiune prin elevii anumiți. Elevii de un temperament mai coleric și mai îndrăsneți, vor fi cei dintâiu, cari sunt gata a face atari serviiți, pe când elevii mai molatici se vor retrage, și nu vor face cu plăcere atari lucrări. Un învățatoriul consciu de chemarea s'a va nisui ca fie-care elev să vină în pozițiune a îndeplini acelea și lucrări. Prin împlinirea cu punctualitate a lucrărilor amintite, se dedau pruncii la iubirea de ordine, și ascultare precum și la atențiune și acurateță în afacerile lor.

Totodată elevul se dedă de mic, a lucră pentru binele comun, ceea-ce este un câstig mare pentru viața socială, la carea ia parte mai târziu elevul, ca bărbat matur.

Acastă e partea morală a lucrului. Să nu uităm apoi, că cel ce împlinesce servițiile amintite, le face tóte gratuit. Oficiul lui cât duréză e un oficiu de onóre.

Chiar de aceea elevii designați se nisuesc a fi cât mai prompti. Neglijarea servițiilor, s'au împlinirea în un mod neindestulitoriu, aduce cu sine perderea oficiului, ceea ce érăși influințéză asupra elevului precum și asupra clasei întregi, observându-se, că cel ce nu e acurat, nu merită încredere din partea învățatoriului. A eschide pe un elev cu totul dela prestarea unor atari serviiți nu e consult; chiar și atunci, când dăm de elevi leneși și tândăloși.

Ai ridicá pe acestia, și z-i dedá la împlinirea cu acurateță este arta mai mare. De multe ori din leneși, neindemânatici la lucru ne succede a face elevi bravi, punctuali și iubitori de ordine.

Cu mult mai însemnat însă e ajutoriu, ce poté se ni-l dea elevii — mai buni — în instrucciune de a dreptul.

În o scólă cu un învățatoriul și mai multe despărțeminte, totdeauna întâmpină mari greutăți în instrucciune, mai vartos, când avem mulți elevi debili, sau leneși, ori nedisciplinați. În atari impregiurări ne putem ajuta de elevi mai buni, diligenti și cu purtări bune. Astfeliu pre elevul debil 'l vom aședă în bancă lângă unul mai bun, pre cel negligent lângă unul diligent, pre cel nedisciplinat lângă unul iubitoriu de ordine și acurat cu afacerile sale.

Pre acastă cale în mod tăcut elevul cel bun va veni în ajutoriu celui debil, sau celui negligent. A ne dimité aci special, și a arétá tóte sururile, unde putem luá refugiu la ajutoriu elevilor — ar trece preste marginile unui articlu de țiuaru.

Un învățatoriul cu tact va scí aflá casurile, unde să se foloséscă de elevi.

Firesce totul are să se întemple sub ochii și controla învățatoriului. Să luăm câte-va exemple.

E óra de caligrafie. Sunt 3—4 elevi, cari duc trásurile preste linii, nu le duc grose, unde trebuie trásurile. Acastă se întâmplă odată, de dóné ori și așa mai departe. Ce are să facă învățatoriul? Să se ocupe esclusiv cu acestia?

Aici se va puté folosí de elevi. Un alt exemplu. Un elev întâmpină mari greutăți în scrierea ortografică.

Să stea învățatoriul ca la fie-care cuvânt să-l facă atent? Nu! Un elev mai bun pus lângă cel debil ne va puté scóte din necas, și va puté îndreptá pre cel debil. Un elev întâmpină mari greutăți în cetire, și nu are pe nimenea acasă, ca să i arete? Și aici ne putem folosí de un elev, ce șede în apropierea lui.

Este sciut, că elevii cuprind de multe-ori unele lucruri cu mult mai ușor dela semenii lor, decât dela învățatoriul. Pentru-ce dară să nu ne folosim de elevi, în casuri de lipsă! Ni se va obiectá poté, că prin acastă ajungem la metoda Bell Lancasteriană.

Nu, nici decât! Avem de a face numai cu unele casuri, dar nu cu un sistem de instrucciune, prin care elevii mai buni în tot timpul de scólă au să instruzeze pre semenii lor, unul sau mai multe despărțeminte.

Unde învățatoriul singur e în stare a se ajuta în casuri ca și cele arétate mai sus; acolo să nu se foloséscă de elevi. Acastă însă e cu puțință numai acolo, unde învățatoriul are numai o singură clasă, cu un singur despărțemint, și numărul elevilor nu este de 40—50 elevi. *d. ó. Sch. . . .*

Simeon Popescu.

(Urmare.)

16. „Acusatul négă punctele din acasă, că nu și-ar împlinit datorințele ca protopop și paroch, că ar lucră cu intențiune la periclitarea bisericeii, că ar năsuí la distrugerea instituțiunilor noastre bisericesci, și că ar fi despoietoriul al bisericilor.

Cu ce se pot dovedi punctele acestea din acasă?”

ad 16. Că acusatul nu și împlinesce datorințele sale ca protopop și ca paroch am dovedit mai sus, am dovedit prin acusa disciplinară a comitetului nostru parochial, și dacă mai voiți dovedi, me provoc la impregiurarea, că el nici până astăzi nu a comunicat cu comitetul resoluțiunea ven. consistoriu referitoare la acusa, ce a înaintat-o densusul la consistoriu, pentru-că a ținut ședință fără numărul recerut de membri etc., nu a comunicat nici rațiociniile pe anul 1886, revêqute prin consistoriu archidiececan, nici resoluțiunea consistoriului referitoare la acelea, eă el nu atunci revedea matriculele botezaților și cununaților, când făcea așa numitele visitațiuni canonice prin parochiile din tract, ci numai ca să mai capete câte cel puțin 5 fl. dela o parochie, dispunea ca să i-se aducă acasă, și fără a le revedé dacă matriculele sunt corect purtate s'au ba, le subscria.

Ca dovadă me provoc la matriculele din parochia Slimnic, cari sunt provêqute cu subscrierea lui fără nici o observare, deși în acelea sunt rubrici góle fără datul botezului, sau nascerei respectivului.

Me rog să se procure din oficiu acest dat.

Că lucră cu intențiune la periclitarea bisericeii și la distrugerea instituțiunilor noastre bisericesci, sunt destulă dovadă faptele, pentru care este acusat din partea noastră, — dar dacă mai voiți dovedi, me provoc la lucrul sciut: că el a dat poruncă în fie-care comună, ca pe preotul să-l alegă inomis de președinte al comitetului parochial, ceea-ce în modul acesta este contra legii.

În asta privință me provoc la notariul din S. C. P., și la judele D. B.

A poruncit mai departe, ca banii bisericilor să nu-i manipuleze epitropii parochiali, ci preoții.

Me provoc la cazul cunoscut din parochia din Sibiu suburbiul inferior, unde preotul în urma acestei dispozițiuni sub ochii și cu aprobarea acusatului ca protopresbiter a înstréinat averea bisericeii și a însărçinat realitățile aceleia fără scirea și convoirea comitetului și epitropiei parochiale, ba a căpétat și laudatoriu public dela acusatul, publicat și în

„Tribuna“ pentru-că urmând îndrumărilor densusului a făcut lucrurile, pentru cari este pus și parochul Bobeș sub cercetare disciplinară.

Cercetarea după cum sum informat este terminată, me rog se o procurați din oficiu și se o considerați la decidera acesteia este.

Tot asemenea a manipulat și cu fondurile protopresbiterale, despre cari nici o scire n'are epitropia protopresbiterală, ei le manipulează densusul, ba din fondul protopresbiteral a și ridicat banii dela „Albina“ pe baza libelului, carele este în mâinile densusului în 16 August anul curent, va se dăcă de când este suspendat.

Me provoc la cunoscutele legături, ce le are cu „Tribuna“ al căreia cel mai aprig spriginitoriu, colaborator și fundatoriu este.

Dovadă între altele este și impregiurarea, că densusul întru propagarea învățăturilor sale cătră tract, spre publicarea cercularilor sale cătră parochi și învățători se folosese tot de colónele acestui organ al seu, carele însă a fost întemeat anume pentru discreditarea capului bisericeii noastre în sus și în jos, și în astă direcțiune a și lucrat publicând cei mai infami articoli contra Esc. Sale metropolitului, a sinódelor și congreselelor noastre bisericesci, dar totodată și laudele privitoare la adresa acusatului. El cu desconsiderarea tipografiei archidieceesane, toate circularile sale și alte tipăriuri oficiose le procura în tipografia „Institutului tipografic“.

Me provoc și la cercetarea, carea s'a făcut contra densusului din partea Esc. Sale metropolitului, pentru-că a comunicat pe „Telegraful român“ din bugetele parochiilor din tractul seu, și me rog ca și acel act să se procure din oficiu.

Me provoc chiar la productul seu spiritual, la opul seu „Pneuma“, un op vrednic de un ateist, dar nu de un preot ortodox, în carele trage la îndelă dogma trinității, dând alte explicațiuni spiritului sânt, decât cele admise de biserica noastră.

Er că este un pericol pentru fondurile bisericesci, un despoitoriu al bisericilor și al poporului din tractul seu me provoc:

1. La cazul citat mai sus din parochia din Sibiu sub-urbiul inferior, unde cu învoirea lui s'au spesat banii bisericeii fără consultarea comitetului, sinodului și epitropiei parochiale și s'au ridicat un împrumut de 1000 fl. în numele parochiei și s'au întabulat pe realitățile acesteia fără scirea și învoirea ei pe basă de documente false.

2. Me provoc la dl Ioan Hannia, ca la administrator protopresbiteral, carele a avut ocaziune a se convinge că sub acusatul, a fost posibil ca libelul de depuneri dela Sparcassa săsăscă de aici referitoriu la fondul scolariu din B. să se pemnoreze pentru datoriile lui R. I. din B., tot la acea Sparcassă, unde a zăcut mulți ani fără ca debitoriu respectiv să fi achitat nici măcar interesele, din care cauză în urmă Sparcassa s'a escontentat din fondul scolariu pentru datorie străină.

În timpul cât a zăcut acel libel la Sparcassă, acusatul a făcut mai de multe ori visitațiune canonică în B. a aflat, a trebuit să afe de lucrul acesta și totuși n'a dispus ca ave rea scólei să se reintregăscă, nici n'a făcut arătare la consistoriu, prin urmare a consimțit cu un act, prin carele se periclităză averea bisericeii.

3. Me provoc la rațiociniile comunelor bisericesci din tractul Sibiului, cari se află la consistoriu, și me rog ca acestea să se procure din oficiu.

Din acelea se pot vedé, că acusatul sub diferite prețeste a cercetat comunele parochiale mai de multe-ori pe an, deși de regulă o visitațiune canonică este suficientă într'un an într'o comună, pentru esercierea controlei din partea protopopului.

La toate comunele și-a socotit afară de diurne complete spese de cărușie cu calésa, astfelu încât sunt comune, cari la an au plătit sub acesti titli acusatului câte 40—50 fl. și peste tot sume, cari întrec venitele celor mai multe parochii.

4. Me provoc la puține casuri cunoscute, și anume: a) La espensariul, ce l'a prezentat epitropiei noastre, prin care pretindea să i-se plătescă mai multe sume, ce nu-i com pet, încât comitetul a fost necesitat să-l substérnă la ven. consistoriu pentru licuidare, carele apoi a și redus pretensiunile lui la 1/3 parte.

b) La espensariul, ce l'a prezentat dómnei G. M. din Sibiu în cauza ei divorțială, carea asemenea a fost necesitată să cêră intervențiune ven. consistoriu ca să pótă scăpă de esacțiunile oficiale ale acusatului, carele asemenea s'a redus prin consistoriu.

c) La procesul divorțial al lui Dr. V. P., în carele acusatul ca for și-a licuidat șieși aprópe la 1000 fl. competențe nenormate, și încă a avut cutezanța a apelá el sentința consistoriului pentru că îi redusese pretensiunea esorbitantă, deși îi încuviințase o sumă considerabilă.

d) La procesul divorțial al dlui A. C. în carele, deși procesul s'a terminat așa dlicend cu contumacie față de incta și-a licuidat sie-și peste 200 fl. spese de for fără nici o îndreptățire la acésta.

Toate acestea se baséză pe acte, cari se află la vener. consistoriu, deci me rog ca să se procure din oficiu.

(Va urmă.)

Varietăți.

* (Dela Curte.) Familia domitoare petrece în Viena. Monarchul va sosi pela începutul lui Ianuaru în Budapesta, unde va rămâne șase săptămâni. Dia morții archiducelui Rudolf (30) Ianuaru o va petrece familia domitoare în Budapesta. Ca și în Viena, așa și în Budapesta în carnavalul acesta nu se vor face festivități la curte.

* (Invitare.) Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ va ține *Duminecă în 10/22 Decembre 1889* în comuna *Rășinari* în sala hotelului eventual în biserica cea mare o întrunire agricolă, la care se va discută despre îngrijirea vitelor și despre grădinile de pomi.

Intrunirea se va deschide la 12 óre din zi.

Toți membrii și spriginitorii reuniunii precum și cei ce se interesază de progresul agriculturii la noi sunt poftiți la acésta întrunire.

Sibiu, în 10 Decembre, 1889.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

* (Notele de 1 florin.) Scirea, că notele cele noué de un florin vor încetă din circulațiune, se privesce de o scornitură gólă. Ce-i drept, că hârtia pe care se imprimă, e cam slăbuță, dar s'au luat dispozițiuni, ca să se prepare o anumită hârtie mai durabilă, prin care să fie trase și firicele de pâr fin, așa ca să nu se pótă de loc falsifică, ori ca falsificarea să se cunoscă ușor. Colórea e cea mai potrivită și numai cu greu se póte imită.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu face cunoscut, că în 16 l. c. la 9 óre a m. se va ține licitațiune publică în localul edificiului postal pentru toate scrisorile și pachetele, cari n'au putut fi distribuite la destinațiunea lor.

Avis.

Domnii reprezentanți români, în congregațiunea municipală sibiiană, sunt invitați la o conferință, ce va avé loc *Vineri în 1/13 Decembre a. c. la 5 óre d. p.* în localitățile casinei române.

Sibiu, în 11 Decembre, 1889 st. n.

Comitetul clubului.

Din public.

Arad, 8 Decembre, 1889 st. n.

Din incidentul articolului fórte binemerit și publicat sub titlul „Un lucru nesocotit“ în Nr. 122 de éstimp al „Telegrafului Român“ vine dl Dr. Ni colau Oncu din Arad, și cu datul 26 Novembre a. c. în Nr. 125. al acestei prețuite foi, în rubrica „Din public“ începe cu următoarele: „Am condamnat faptul, când pentru prima óră părintele Ciora dela Micalaca, în colónele diarului „Tribuna“ a pus în discuțiune publică și a atacat ca din senin institutul nostru „Victoria“.

Va se dăcă, dl Oncu pe mine me pune în față publicului, ca pe unul carele prima óră am atacat institutul nostru de bani „Victoria“.

Cine cunósce cele ce eu am scris în „Tribuna“, provocat de un pretin al dlui Oncu, cetind corespondența dneii sale de mai sus, se va convinge, că nici dl Oncu nu difere de ceialalți pretini nervoși ai sei din Arad, cari au fost apostrofați în Nr. 122 al acestei foi.

Spre chiarificarea publicului, permiteți-mi în acésta prețuită fóie, ca să luminez cestia, și să se vadă că dl Oncu n'a avut nici un motiv de a se ocupá cu persóna mea în afacerea d-sale.

Faptul s'a întâmplat, că un pretin al dlui Oncu sub numele „Aradanul“ a scris în Nrii 161 și 162 ai „Tribunei“ mai multe flécuri din Arad, și între altele m'a insultat și pe mine, din care incident mi am ținut de datorința a-i face observările cuvenite la rândul meu; și în cele ce am scris în Nr. 174 al „Tribunei“ intr'altelile am dís următoarele:

„De tot naivă e apoi afirmațiunea corespondentului, când dize, că „grupul de ómeni, partea cea mai mare din generațiunea tineră, și a impus decamdată o ținută observătoare“ firesce, că față cu celalut element pervers, care nu e inclinat a-și frământá capul cu închipuiri. Să me ierte însă dl corespondent, că eu altcum cunósce tréba, și anume o cunósce așa, că acel element din Arad, la care aparține verosimil și aradanul, s'a pus într'o ținută observătoare de silă, pentru-că pe terenul de activitate în interesul de obște s'a recunoscut pe sine de incapace; dar mai ales s'a pus pe terenul observatoriu din interesul propriu, pentru-ca cu atât mai cu succes să se pótă îndulci de ródele unui institut întemeat sub firma națională, care institut „per fas et nefas“ a ajuns sub stăpânirea lor, și acest institut este

institutul de bani „Victoria“, aci s'au grupat dñiile lor și de aci vin apoi teoriile, că pentru causele publice naționale române numai dênșii sunt „sinceri și necorupți“. Va veni însă vremea să se facă odată lumină, ér până atunci vom urmări și noi cu atenziune manipularile acestui grup de ómeni, cu atât mai vértos, căci până acum afară de vorbe multe nici o faptă n'am vedut dela dênșii!“

Nici mai mult nici mai puțin ce am dís; deci dacă în acestea dl Oncu află vre-un atac contra institutului, în a cărui frunte stă, atunci trebuie se presupun că D sa nu are cunoscințe temeinice despre acea, ea ce este atac, ceace ca jurist ar trebui să aibă.

Dacă în cuvintele mele află dl Oncu atac, i-l rog să nu mistifice înțelesul acelora asupra institutului „Victoria“ de care mărturisesc, că și eu me interesez ci atacul să-l esplice asupra persónei sale și asupra clu bului seu, pe care eu nici odată nu-i voi recunósce de sfinți neatacabili, apoi să scie dl Oncu, că pe aici lumea nu e atât de naivă ca să crédă, că institutul „Victoria“ n'ar puté subsistá fără dl Oncu și compania sa.

Așa se vede însă că dl Oncu e fórte șiret și preventiv; deci simțind óreși care miros de picanterie din urmă celor ce am scris eu în Nr. 174 al „Tribunei“ la adresa clubului seu, — prin agentii și pretenii sei au voit a-și face reclam în „Românul“ din Bucuresci și „Tribuna“ din Sibiu; și tréba mergea de minune bine, decă nu venia „Telegraful Român“ din Sibiu și în Nr. 122 a nimerit cuiul chiar în cap, ceea ce așa se vede, că a trédit atât pe dl Oncu, cât și pe ceialalți malcontenti ai sei.

Va se dăcă, ceea ce eu am dís, s'a implinit, căci a venit vremea de s'a făcut lumină, în urma căreia dl Oncu fu silit în Nr. 125 al acestei foi, a dá de minciună pe cei mai buni ortaci ai sei, cari au scris în „Românul“ și „Tribuna“ despre institutul „Victoria“. Atâta am dorit și eu să ved, și după-ce odată dl Oncu dechiară în publicitate, că dela institutul „Victoria“ „sunt și vor fi eschise toate veleitățile politice și de partid“ — eu iau cu plăcere la cunoscință; — dar veleitățile personalii, unde au rămas dle Oncu? acelea vrei să le susții și pe mai departe??

Românul dize, că „cine sémână vânt, seceră furtună;“ dl Oncu încă e unul dintre aceia, care au séménat și sémână mult vânt aici în Arad; deci se nu se supere dacă vine vremea să și secere; și eu unul, carele nu i doresc tocmai réu, pot să-i recomand ca să se lase de nervosități și provocări, decă vrea să rămână om cinstit între ómeni.

Deci respingénd dela mine insinuarea ce mi face dl Oncu — că eu a-și fi atacat prima óră institutul „Victoria“ — îl îndrum cu acésta insinuare la pretenii sei, cari prin scrierile lor nesocotite în „Românul“ și „Tribuna“ singuri taie crénga de sub piciorul dlui Oncu de o parte, ér de altă parte subsapă viitoriul institutului nostru „Victoria“, pe care l'am întemeiat noi români cu sudórea românescă, nu pentru interesele personalii de grandomanie ale dlui Oncu și consocii, ci pentru interesele bietului popor românesc din părțile Aradului, fără privire la veleități politice și de partidă.

Atâta spre orientarea dlui Oncu, dela un preot și unul dintre acționarii mici ai „Victoriei“, carele nu are datina a umblá cu minciuai.

Ioan Ciora,
paroch în Micalaca, ases. cons.

MONITOR.

47

Calendarul săptămânii

3—9 Decembre.

3 *Duminecă*: Profetul Sofoniu, Teodor, Teodul, Ioan, Agapiu, Selev, Mamas, Gavriil, Angel. 4 *Luni*: Varvara, Ioan Damaschin, Iuliana, Christodul, Christodula, Serafim. 5 *Mardi*: Sava, Anastasiu, Diogen, Averchiu, Non, Grat, Nectariu, Filoteiu. 6 *Mercuri*: (†) Nicolau, arhiepiscopul dela Mira Lichiei. 7 *Joi*: Ambrosiu, Atinodor, Neofit, Dometi, Isidor, Achepsima, Amun, Gaian, Gaiu, Pavel monachul, Prisc, Martin, Nicolau, Grigoriu, Filotea. 8 *Vineri*: Patapiu, Sosten, Apolos, Chifa, Tichic, Epafrodit, Chesariu, Onisifor, Sofroniu. 9 *Sâmbătă*: Ana mama Născătoareii de Dumneșeu, Ana mama profetului Samuil, Stefan cel nou.

Rituale bisericesci.

Dumineca din 3 Decembre a XXVII-a dela Rusalii. Cântările din Octoich tonul 2 și din Mineiu ale dñiei. La Utreniă Evangelia invierii a 5-a. Catavasia: „Christos se nasce, măriți-l“.

Mercuri în 6 Decembre (†) amintirea celui dintre Sânti Părintelui Nicolau, arhiepiscopul dela Mira Lichiei, serbătore legată. Polieleu. Catavasia Născerii Domnului: „Christos se nasce, măriți-l“.

Loterie.

Mercuri în 11 Decembre 1889.

Brünn: 51 28 29 3 50

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.“ Ziaru belêtristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu lustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tracteză cestiuni literare și științifice cu reflecșione la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Prețul Român.“ Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocașii, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amênunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

== Colectanții primesc gratis tot al patrilea esemplariu. ==

== Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. ==

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôla, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolariu de Dr. Georgiu Popa. — Opu acesta, pentru povêiturile lui valorose, are sê ocupe un loc de frunte în bibliotecile nôstre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôla, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôla. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôla cât și afară de scôla: o colecție bogată de diferite povêituri primite dela învățatoriul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrigire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câtevava din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulu despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita sê nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românescă. Opu cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie sê se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sățenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii forte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsêud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru prunci scolari din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkiurch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Sașugatag, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramurêșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebuc localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățatori și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât sê fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i apreții scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-eare sêrbătoare, — care arêta timpul întocmirei, fasele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bêtrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o întrodúcere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fi, 4 — mamei dela fi, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moșii, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela consoși de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amêsurat tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientale catolic sau concordantele tradițiunei, în douë limbi — română și latină tracteză despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opu acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Rezultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e forte acomodată ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rașiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul arhieresc din Blaș, actualminte vicariu arhieresc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re-erate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, êr ceremoniile bisericesci, întocmuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica nôstră română. În note se arată și procederea, ce are sê o observe catechetul față de discipulii sei. Această scriere are sê fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățatorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au sê o dea micilor băeșii. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în teost, — esemplariu 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluși sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci forte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai în 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru prunci scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea santei Vergure Maria a Născătorei de D-deu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 25—50

 A se adresă la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania,
unde se cumperă acții dela banche cu prețurile cele mai bune.